

→ Obveze javnih tvrtki u prvih devet mjeseci

Tvrtke bankama dužne su za kamate daleko više nego lani

NELIKVIDNOST Tvrtkama moraju platiti još 3,4 mlrd. kn, dakle milijardu manje no lani

Marina Šunjerga/VLM
marina.sunjerga@vecernji.net

U očekivanju preporuka iz Europske komisije o načinima smanjivanja javnog duga i nakon teške godine za javne financije, državna poduzeća ne posustaju u zaduživanju. Ukupne obveze evidentirane u bilancama 21 tvrtke u državnom vlasništvu, bez Croatia osiguranja i Hrvatske poštanske banke – raspoređenih za prodaju, skočile su do kraja rujna na 60,1 milijardu kuna, što je za tri milijarde više nego u rujnu 2012.

Državi dužni milijune

Pri tome samo bankama duguju 48 milijardi kuna, milijardu više nego godinu prije. Najviše je tu kredita kojima su se gradile autoceste i ceste, ali alarmantno je da se zaduženja cestara tijekom godina ne smanjuju nego upravo obrnuto – rastu. Zato ne čudi što se za kamate mora izdvajati sve više novca pa se tako na troškove kamata i tečajnih razlika nakupila 1,1 milijarda kuna, gotovo dvostruko više nego lani. Ministarstvo financija najavilo je inspekcije i porezne kontrole u javnim tvrtkama s ovog popisa, a ima i zašto. Gomilaju se uz kredite i neplaćene obveze dobavljačima. Akcija borbe protiv nelikvidnosti u ovom sektoru nije do kraja uspjela jer još uvijek treba platiti 3,4 milijarde kuna partnerima koji su radili za javne tvrtke, iako

valja priznati djelomični uspjeh jer je ukupna svota ipak srezana za milijardu kuna u godinu dana. Hrvatska elektroprivreda zaslužna je za taj uspjeh, kao i za ukupni neto rezultat poslovanja državnih poduzeća jer je za 800-tinjak milijuna kuna smanjila obveze prema dobavljačima. S druge strane, javne tvrtke imaju i probleme u naplati svojih potraživanja. Zadnjeg dana rujna njihovi su im kupci dugovali 3,5 milijardi kuna, a oko polovice tog iznosa potražuje HEP od građana koji nisu na vrijeme podmirili račune za električnu energiju. Odnos države prema javnim tvrtkama ne može se interpretirati kao maćehinski jer, koliko se vidi iz bilanci, postoji balans između obveza za poreze i doprinose i potraživanja od države i njenih institucija. Tako državna poduzeća državi moraju uplatiti otprilike 670 milijuna kuna za poreze, dok u isto vrijeme potražuju oko 707 milijuna kuna od države za svoje usluge. Hrvatska radiotelevizija i nakon nagodbe s Poreznom upravom oko starih dugova u bilanci bilježi obveze prema državi od 168 milijuna kuna, ali istodobno od nje potražuje oko 100 milijuna kuna. Nakon reakcije

Od 90 tisuća tvrtki na tržištu, 18 tisuća ih je blokirano dulje od godinu dana

Neto dobit javnih tvrtki u devet mjeseci 2012. i 2013. godine

HRT		HŽ PUTNIČKI		HŽ CARGO		HŽ INFRASTRUKTURA		PLINACRO		JANAF	
2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
21,3 mil.	74 mil.	-30,1 mil.	-120,5 mil.	-61,4 mil.	-95,3 mil.	115,6 mil.	0 mil.	39,1 mil.	73 mil.	60,2 mil.	65,1 mil.

javnosti i pritiska resornih ministara, uravnotežila su se izdvajanja za plaće zaposlenih i iznose oko 5,6 milijardi kuna, kao i lani.

Dvostruko bolji rezultat

Koliko su državne tvrtke važne, pokazuje i podatak da su u devet mjeseci imale prihode od 23,5 milijardi kuna, što je 7 posto ukupne gospodarske aktivnosti u godini. Međutim, nisu profitabilne. Ukupna neto zarada iznosila je 1,14 milijardi

kuna, ali je HEP zaradio 855 milijuna kuna, uglavnom na rastu cijene električne energije. Da nije bilo HEP-a, sve ostale tvrtke imale bi manje od 290 milijuna kuna neto dobiti u odnosu na prihode – tek 2,3 posto, ali je dvostruko bolji rezultat nego onaj koji je ostvaren lani. Slika izgleda nešto bolje nego prije godinu dana, ali valja se ozbiljno pozabaviti zaduženjima jer će se i ovaj dio dugova uskoro ubrajati u ukupni javni dug.

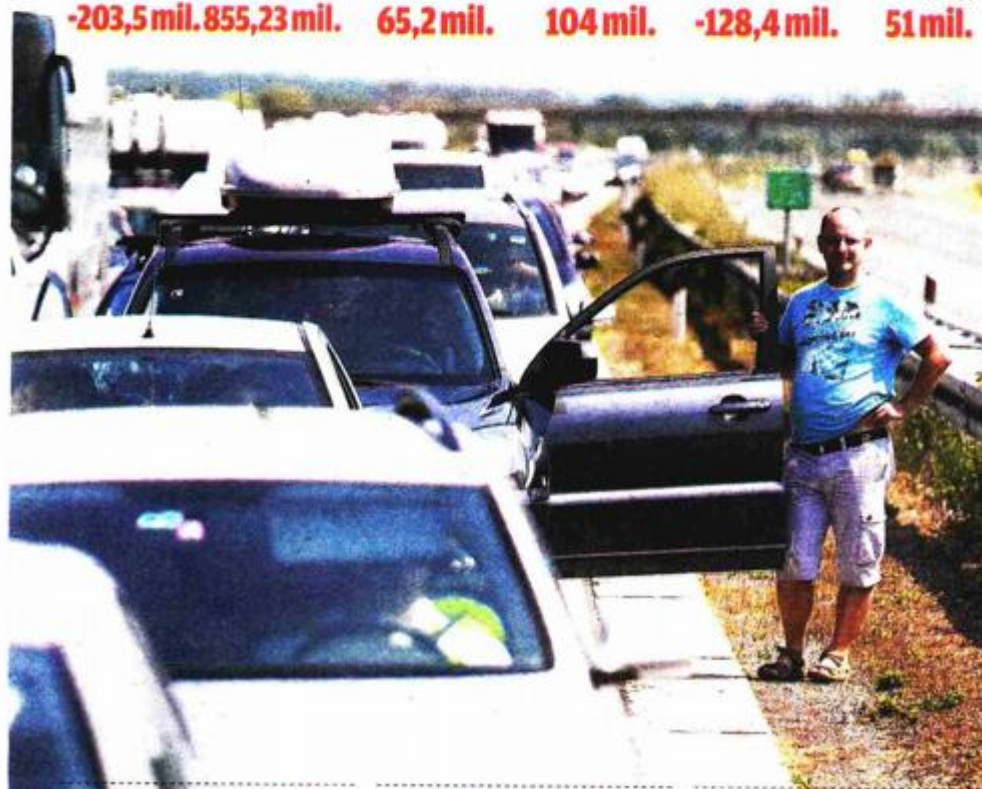

60,1 milijarda kuna

Iguju 48 mlrd. milijardu kuna

*izraženo u kunama

HEP		FINA		ARZ	
2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
-203,5 mil.	855,23 mil.	65,2 mil.	104 mil.	-128,4 mil.	51 mil.

HRVATSKA LUTRIJA		HRVATSKE ŠUME		JADROLINIJA	
2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
-3,5 mil.	30 mil.	12,2 mil.	25,8 mil.	43,9 mil.	50,3 mil.

CROATIA AIRLINES		ACI		H.POŠTA	
2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
-9,9 mil.	20,3 mil.	38,6 mil.	31,2 mil.	-21,2 mil.	-46,4 mil.

VJESNIK		NARODNE NOVINE		ODAŠILJAČI I VEZE	
2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
-57,3 mil.	-15,5 mil.	15,3 mil.	15,7 mil.	14,7 mil.	15,5 mil.

PLOVPUT		HAC		HC	
2012.	2013.	2012.	2013.	2012.	2013.
9 mil.	11,2 mil.	0 mil.	0 mil.	0 mil.	0 mil.

Likvidnost javnih poduzeća	Potraživanja od kupaca	Obveze prema dobavljačima	Potražuju od države	Obvezni su državi
ACI	4,9	3,57	4,98	6,58
ARZ	31,98	100,28	45,13	24,88
HRVATSKA LUTRIJA	0,58	14,08	0,78	19,06
HRT	166,28	111,52	103,79	168,42
HRVATSKE AUTOCESTE	136,72	374,2	51,68	77,94
HRVATSKE CESTE	13,95	247,5	57,56	49,45
FINA	376,49	27,03	1,09	26,2
HRVATSKE ŠUME	396,16	66,8	9,66	56,08
HŽ PUTNIČKI	38,18	73,96	20,57	11,45
HŽ CARGO	139,81	194,68	7,5	13,1
HŽ INFRASTRUKTURA	14,26	170,98	333,01	22,84
NARODNE NOVINE	47,69	32,6	2,83	6,13
ODAŠILJAČI I VEZE	44,46	12,04	0,002	5,34
PLOVPUT	8,69	0	2,84	1,44
PLINACRO	38,88	49,4	11,04	12,09
CROATIA AIRLINES	121,16	196,22	37,84	9,9
JADROLINIJA	27,44	78,6	0	10,75
HEP	1624,41	1455,58	8,31	67,69
VJESNIK	23,6	64,68	0,19	41,68
JANAF	76,83	102,39	0	3,64
HRVATSKA POŠTA	225,07	30,84	9,02	34,1
UKUPNO	3557,54	3406,95	707,822	668,76